

YU ISSN 0027-8084
UDK 808.61/.62

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК

PG
1201.
.N24

Nash jezik.
НАШ ЈЕЗИК

XXVI/2—3

UNIV. of MICH.

IV 9154

Current Series

**БЕОГРАД
1984.**

НАШ ЈЕЗИК

Књига XXVI (нова серија)

Св. 2—3

САДРЖАЈ

Радосав Бошковић (1907—1983) (МИХАИЛО СТЕВАНОВИЋ)	73
Допринос српских писаца стварању књижевног језика у другој половини XIX века (ЕГОН ФЕКЕТЕ)	83
О неким појмовима и њиховој примјени у језичкој анализи (ТАТЈАНА БАТИСТИЋ)	94
Српскохрватска лексикографија XIX века (преглед лексикографских концепција) (ДАРИНКА ГОРТАН-ПРЕМК)	139
Именице <i>орак</i> и <i>орао</i> , глаголи <i>ићи</i> и <i>јести</i> (из моје дијалектолошке биљежнице) (АСИМ ПЕЦО)	147
Етник, ктегик и норма (поводом облика <i>Козарчанин</i> и <i>козарачки</i>) (БОЖО БОРИЋ)	152
С п о м е н и	
Предавање Александра Белића у Москви 1898. године (БОРБЕ ЖИВАНОВИЋ)	160

РАДОСАВ БОШКОВИЋ
1907—1983.

Др Радосав Бошковић, редовни професор Београдског универзитета у пензији, рођен је 28. децембра 1907. г. у Орјој Луци крај Данилова Града у Црној Гори. Основну школу учио је у родном месту, а гимназију у Данилову Граду и Подгорици (садашњем Титограду). По завршетку средње школе 1926. г. уписао се на Филозофски факултет Универзитета у Београду и на њему је студирао српскохрватски језик и упоредну граматику индоевропских језика с упоредном граматику словенских језика и старословенским језиком. Дипломирао је јуна месеца 1930. с одличним успехом на велико задовољство својих професора, по препоруци којих је после дипломског испита, ради проширења славистичких студија, провео једну (1930/31) школску годину на Јагеловском универзитету у Кракову у Пољској, а неколико година касније, опет једну (1934/35) школску годину на Универзитету у Прагу. За све то време он је још усавршавао руски језик, који је у току редовних студија учио као помоћни предмет, те је на коначном завршетку студија био један од ретких познавалаца свих словенских језика код нас. А напоредо је озбиљно проучавао и друге јужнословенске језике поред српскохрватског, на шта га је обавезивало припремање за израду докторске дисертације *Развитак суфикса у јужнословенској језичкој заједници*, коју је одбранио на Филозофском факултету у Београду г. 1934.

Бошковић је служио у просветној и просветно-научној струци од 1931. г. све до одласка у пензију 1977. Прво је 1931—1936. био суплент II мушке гимназије у Београду, а ове последње године изабран је за асистента упоредне граматике словенских језика са старословенским на Филозофском факултету у Београду; године 1938. изабран је, а 1939. постављен за доцента тих предмета на истом факултету. Време окупације провео је у Београду, а после ослобођења 1945. преузет је у звању које је раније имао на Филозофском факултету; 1947. је изабран, 1948. именован за ванредног, а 1956. године за редовног про-

фесора упоредне граматике словенских језика са старословенским.

Проф. Р. Бошковић је одмах по завршетку студија отпочео рад на науци врло запаженим радовима, али је он, на велико жаљење свих с којима је на науци сарађивао и на велику штету науке на којој је радио, био дуже (близу 10 година), и то за научни рад најбоље, време сасвим прекинут озбиљном болешћу. За то време често није био у могућности ни да изводи наставу, која је тим такође много изгубила. Ипак се на срећу и наставе коју је изводио и науке којом се бавио, после неколике године, иако потпуно не излечен, вратио своје наставном и научном раду. Излишно је наравно говорити о томе шта би Бошковић у науци створио да није било овог тешког прекида. Зато ћемо се ми осврнути на оно што је он урадио и покушати да дамо приказ његове научне делатности и резултата које је њом остварио.

Бошковић се, како рекосмо, наскоро после завршетка четворогодишњих универзитетских студија почео јављати у науци с озбиљним научним радовима, и одмах је на себе скренуо пажњу као талентован научни радник.

Већ његов први рад *L'imperatif-optatif slave* објављен у једној од најпознатијих славистичких језичких ревија (у *Roczniku slawistycznym X*) као критика расправе с означеним насловом знаменитог француског слависте А. Вајана, није само приказ и оцена тога рада већ уз то садржи и самостална Бошковићева разлагања и врло зреле судове о овоме колико занимљивом толико сложеном проблему општесловенске науке о језику.

Исто је тако и други Бошковићев рад из истог времена, а из друге научне области, из српскохрватске дијалектологије: *L'examen des dialectes du Vieus Montenegro* (рађен у заједници са пољским славистом Мј. Малецким) ... поред врло уочљиве ерудиције, сведочанство Бошковићеве у науци потребне интуиције. Иако је то кратак преглед наших говора једне дијалекатски доста разнолике, а свакако врло занимљиве, области, он је не само у општим потезима него и у најзанимљивијим појединостима тачна слика коју ћемо тек наредних година добити из низа дијалекатских монографија. А за Бошковићев рад: *О природи, развиту и заменицима гласа х у говорима Црне Горе* без претеривања се може рећи да је то једна од најсолиднијих расправа о овоме сугласнику у било којем словенском језику. Посебно у науци о српскохрватском језику, она је много допринела расветљењу сложене природе артикулације овога гласа и дала објашњења откуда многобројне вредности у највећем броју народних говора изгубљеног гласа *х* преко сродних сугласника *г* и *к*, до прелазних звукова *ј* и *в*, који се јављају у одређеним позицијама из којих је фрикативно *х* ишчезло.

Као један од оснивача, првих сарадника и првих стварних уредника часописа Наш језик, Бошковић је у овој научно-популарној публикацији првих година њеног излагања објавио низ чланака, са свагда добро уоченим и свагда научно потпуно расправљеним проблемима, у којима му је излагање увек живо, занимљиво и правлачно за читаоца.

Од Бошковићевих радова значајем својим посебну пажњу привлачи и његова расправа *Метатеза и промена дл и тл у л* источнословенских и јужнословенских језика, у којој он, први у науци о словенским језицима, на основу материјала из јужнословенских и изумрлог полапског словенског језика, доказује да је упрошћавање секвенци са праскавим денталом л свакако старије од метатезе.

А несумњиво најзначајнија и доиста врло значајна Бошковићева студија из првога периода његова рада на науци јесте докторска дисертација *Развитак суфикса у јужнословенској језичкој заједници* (Јужнословенски филолог, 1—155), коју смо ми и раније и сада најпозитивније оцењивали, али ћемо место своје оцене овде дати мишљења других лингвиста, наших и страних, из којих се врло јасно види да је она, чим се појавила, привукла изузетан интерес у словенској лингвистици и означена као првокласан прилог у њој.

О Бошковићевој су дисертацији, чим се појавила, три реномиране славистичке публикације донеле рецензије из пера врло познатих својих сарадника. Прва од њих је, с најдубљим уверењем тврдимо, била нешто шкрта, мада и у њој налазимо доста похвала научној зрелости и обавештености аутора „Развитка суфикса“. Рецензент проф. А. Вајан (у *Revue des etudes slaves* XVIII, стр. 136—139) полемише с Бошковићем о појединим питањима и замера му на прибегавању логичкој аргуменацији, али му одаје признање на минуциозности, поузданости у изношењу факата, утврђивању односа међу словенским језицима и значају који ће Бошковићев рад имати за науку о грађењу речи и за упоредну граматику словенских језика уопште.

Друге две рецензије су у целини позитивне и врло похвалне. Тако у закључку једне од њих читамо: „О ономе што је био непосредни задатак његов (мисли се на Бошковића у његовој тези): да се покаже узајамност јужнословенских језика, не само на основу употребе истих наставака за грађење извесних категорија речи него и према њихову морфолошком и семантичком развитуку, Бошковић је по моме мишљењу, дао излагање са несумњивим резултатима који чине част једном младом стручњаку. Тако је он овим радом дао питању о узајамности јужнословенских језика и о основним особинама језичке заједнице свих јужнословенских језика значајне и корисне прилоге“. (А. Белић, Јужнословенски филолог XV, стр. 245/246).

А друга, односно трећа рецензија завршава се речима:

„Бошковић је овом расправом са великим успехом ушао у једну од најтежих и најмање обрађених грана упоредне граматике словенских језика и упоредне граматике уопште, тј. у науку о суфиксима. Он је показао и апсолутну сигурност у владању упоредним и историјским методом, критичан дух и свестрану ерудицију у словенској и индоевропској лингвистици, и — што је главно, — необичну оригиналност концепција и велико богатство идеја, којима је цела расправа проткана, а која се огледа у самосталном постављању проблема, којима су многа питања упоредне граматике умерена са тачке устајалости, на којој су се досада находила. Бошковић је потпуно формиран научник. Његова расправа чини част и њему и универзитету на којем ради.“ (Х. Барић, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. XVII₂, стр. 327).

Ми нисмо наравно поменули све Бошковићеве радове из предратног периода, али не зато што и они немају своје значајне вредности, него што то није ни потребно, а није ни могуће у оваквој прилици учинити.

Од послератних Бошковићевих радова споменућемо јубиларни чланак уз стогодишњицу „Рата за српски језик и правопис“ Буро Даничић и књижевни језик наш, где он износи Даничићев значај за науку о језику, посебно за учвршћивање научне подлоге Вуковој реформи књижевног језика, за популаризацију Вукових идеја о народној основи тога језика и за њихово практично спровођење у живот.

Када би се и други Бошковићеве радови из времена иза II светског рата ценили по опсегу, могао би се стећи сасвим погрешан утисак који би ишао на штету њихова аутора. А несумњиво је тачно да је сваки од тих радова од значаја, најчешће и великог значаја, за науку којом се Бошковић бавио. И када је који од тих радова оцена каквог дела из области науке на којој је радио, као, нпр., оцена Хујерова *Увода у историју чешког језика* — из њега се јасно види како Бошковић свестрано познаје дотичну област науке и како увек има својих судова о појединим питањима из ње. А тако исто и када су хронике, као оне у којима се чини осврт на живот и научни рад великог холандског балто-слависте Николе Ван Вејка и знаменитог чешког компаратисте Олджиха Хујера, дате у некролозима овој двојници чувених лингвиста, где не истиче само значај који су они за науку имали, и не показује само познавање широких научних области којима су се бавили него даје и праве научне оцене њихових најпознатијих радова.

Бошковићев дар ове врсте нигде се тако јасно не огледа као у његовој оцени научног рада и одређивању места које је у лингвистичкој науци заузимао А. Белић. Ту сажету, а сасвим тачну оцену Бошковић је дао у изводу из предавања одржаног

поводом педесетогодишњице (1949. г.) наставничког рада проф. Белића на Универзитету (објављену у Јужнословенском филологу XVIII, 224—230).

И раније је, пре Бошковића, било покушаја да се докаже како Белић не припада ни једној другој, већ да сам собом чини посебну лингвистичку школу. Али нико тако одређено као Бошковић није показао у чему је специфичност Белићева лингвистичког учења и метод Белићева научног рада, кога се и он сам држао у науци.

И кад се задржава на каквој језичкој појави ради практичне примене њене, када објашњава како да се правилније примени у свакодневној употреби, као кад објашњава, рецимо, чување сугласника *t* у положају између *s* на првом и сугласника *n* или *k* на другом месту (в. Наш језик, књ. 1 н. с., 285—294), што иначе није у фонетској природи нашег језика — Бошковић се служи једино исправним, лингвистичким методом.

А вредност Бошковићева научног рада и резултати до којих је он таквим радом долазио огледају се, између осталих у његовим расправама: *Придеви типа oraћи* и *О једној акценатској особини дијалеката западне и јужне Истре*.

У првој од њих Бошковић даје несумњиво тачно решење постанку придева с глаголском основом и наставцима *-ћи*, *-ни* и *-њи*, којим проблемом су се пре њега бавили многи познати наши и европски слависти: Ф. Миклошић, Б. Даничић, Ј. Лос, А. Меје, В. Вондрак, Б. Хавранек и др. У расправљању овог питања Бошковић се укратко задржава на свим посебним мишљењима, указује на факторе који говоре у прилог тих мишљења, чак и на неке који нису узимани у обзир од оних што су до њих долазили, па тек затим даје доказе према којима се ова мишљења не могу одржати. Као заједнички недостатак ранијих мишљења о овоме питању, он, с разлогом, истиче чињеницу што се до њих долазило објашњењем постанка ових придева на основу формалних, а не и семантичких елемената, и што питање придева на *-ћи* пре није довођено у везу с придевима на *-ни* и *-њи*, с којима су несумњиво истог постанка. Насупрот свим поменутиим научницима, Бошковић, полазећи управо од значења, а дајући узгредно и потребна морфолошка објашњења, утврђује да су придеви на *-ћи*, као и они на *-ни* и *-њи*, одређеним придевским наставком постали од глаголских именица, тј. од њихова облика датива, који је семантички имао исту функцију какву данас имају ови придеви.

Посебно о придевима типа *крштени* и *венчани*, за које су једни научници (Маретић, рецимо) констатовали да код њих постоји несклад између облика и значења, а други (П. Борбић) утврдили и друге њихове разлике (разлику у акценту, на пример) па то објашњавали некаквом „еманципацијом“, тј. издвајањем

њиховим из категорије трпних придева — Бошковић утврђује да се ту не ради ни о каквом нескладу између значења и облика, и ни о каквој еманципацији, него о двома особинама које проистичу из тога управо што *венчани* и *крштени* (ни по постанку своме) нису трпни придеви.

А у својој расправи *О једној акценатској особини дијалеката западне и јужне Истре* (објављеној у књ. XX Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор) Бошковић је дао вишестрану карактеристику акценатуације говора означене дијалекатске области нашег језика. Тражећи објашњење тој својој „једној“ особини и расправљајући о њој, Бошковић је објаснио и многе друге стране те акценатуације, а преко овога и услове, територијалне и лингвистичке, под којима су говори о којима пише могли и морали постати онакви какви јесу. И тако је он у овоме свом раду дао врло значајну дијалекатску студију у којој је исправио и многе раније погрешне закључке, не само у акценату него и у другим областима језика. Али је Бошковић овде, знатно више од тога, један раније запажен и раније расправљан акценатски проблем на свој начин и сасвим успешно решио, и тиме дао значајан прилог нашој науци налажењем најприхватљивијег и несумњиво једино тачног решења узлазној позицији силазних акцената, која је раније објашњавана натегнутим аналогијама и утицајем природе акцента страних језика на српскохрватски. Бошковић, међутим, доказима које изводи из самог материјала утврђује да су силазни акценти једних говора, у позицији где се у другим јављају узлазни, добивени фонетским путем, јер је, по његовом аргументованом тумачењу, пре преношења старих акцената на непосредно претходни слог овај само у једним случајевима био узлазне, а у другим силазне природе. И кад је акценат при преношењу доспевао на силазну дужину, он је, разумљиво добио тај карактер.

Проф. Бошковић продужује врло успешно језичка испитивања Истре заснована на особинама говора залећа пулског, поречког и ровињског, полазећи од несумњиве чињенице да свако село има својих специфичности. Он се не задовољава методама ранијих испитивача ових говора (Белића, Малецкога, Рибарића) који су давали глобалне представе о њима. Бошковић не тражи дијалекатски „типична“ места, него иде од села до села и утврђује тачну слику сваког од њих, а разлике између појединих места целе области су врло евидентне. У овоме раду објављеном (у Јужнословенском филологу XXVII/1—2) на близу 60 страна, проф. Бошковић је прво узео две изгласе, и то оне најмаркантније: рефлексе старих сугласничких секвенци *тј*, *дј* ... и акценатуацију, да би на основу стања савремених истарских говора могао одговорити на основно питање: шта је супстрат ове говорне области.

Бошковић нас у своме раду води од места до места и даје не само синхроничну већ и дијахроничну слику ових говора. Ако је раније и могло бити колебања при одлучивању шта је примарно, а шта секундарно за Бошковића је, бар што се тиче говора залеба пулскога, несумњив штокавски супстрат, а појава чакавизације је адстратског порекла, настала у дугом низу година заједничког живота.

Да би доказао оправданост своје тезе проф. Бошковић у овоме раду није остао само на две споменуте изјаве, мада су и оне биле сасвим довољне да покажу шта је штокавско, а шта чакавско. Он даје још и основне морфолошке карактеристике и све то скупа чини овај рад значајним и драгоценим прилогом наше дијалектологије. А колика би добит за ову грану и целу науку о нашем језику била Бошковићева даља проучавања истарских говора видело би се тек да му је болест допустила да доврши и друге делове своје студије, од којих је ово само први део.

А упркос те тешке и дуготрајне болести Бошковић је ипак успео да да и низ других радова који иако већином кратки, увек решавају какав занимљив лингвистички проблем, свакада дају нова решења друкчија од оних која су у науци већ била прихваћена, или и остала без поузданих решења. Као општу карактеристику тих Бошковићевих радова могли бисмо истаћи њихову документованост и оштроумност у њима доношених судова.

Вредно је указати на Бошковићеву аргументованост решења спора између проучавалаца Његошева дела од којих једни без аргумената (А. Гавриловић, нпр.) тврде да Вук Караџић у свој Рјечник није уносио речи из Горског вијенца и других (В. Латковић) који дају доказе за супротно мишљење. Дајући за право овима другим Бошковић поред њихових аргумената наводи низ конкретних доказа са већим бројем примера који више ни код кога не остављају ни најмање сумње да је Вук, како Бошковић на завршетку свога чланка: *Je ли Вук у Рјечник уносио ријечи из Горског вијенца?* (Наш језик, књ. XIV) каже — „ипак је узимао“ речи из Горског вијенца и уноси их у II издање свога Рјечника.

Колико занимљив толико је карактеристичан по сложености својој наставак *-ица*, око чијег порекла су се ломили и такви лингвистички цинови какви су били Јагић, Розвадовски, Меје, Васмер, Белић и др. и о коме Бошковић пише у раду *Око суфикса -ка* (Наш језик, књ. XV) и налази му уверљиво тројако порекло; једно у именица с моционим тим наставком као у: *вучица, крчмарница*, друго у именица с придевским општим делом (*брзица, живица, хрдмица*) и треће у именица личне оцене (*љубичица, секирица, писарица* итд.) Бошковић и тако крупан научни проблем недвосмислено успешно решава на свега три

и по странице текста, а уз то додирује и неколика друга важна проблема. И не само да их додирује него им налази такође успешна решења, у овоме случају користећи се ранијим својим испитивањима у томе правцу и утврђујући да *вълчица*, рецимо, није добивено проширивањем прасловенског облика *вълчи-*суфиксом *-ца*, како је мислио Розвадовски, и после њега Дорошевски, већ партикулом *ка*, како је он сам већ раније утврдио итд.

Бошковић у овим радовима има и врло смелих решења, или она бар таква изгледају зато што су нова и одвећ оригинална, и што обарају каткад нешто што је у науци одавна било прихваћено. Као пример за радове с таквим решењима навешћемо неке случајеве губљења сонанта на крају у речима типа *вѣтръ* (в. Прилоге за књижевност, језик . . ., књ. XXXII), у којима се по утврђеним схватањима развијао најновији полугласник као последица губљења вокалског елемента крајњег сонанта издвајањем те вокалности из њега и формирањем у редуцирани самогласник испред њега. Бошковић то сасвим друкчије тумачи, губљењем крајњег сонанта из облика номинатива и његовим враћањем у тај положај овога облика из косих падежа. Али иако ова интерпретација изгледа смела, њену вредност Бошковић уверљиво доказује низом потврда из старословенског, македонског и српскохрватског језика.

То исто се може рећи и *О пореклу словенског инфинитива* (објављено такође у Прилозима XXXI). Опет сасвим друкчије од давно у науци прихваћеног схватања да двојак овај облик, дужи и краћи, води порекло — од именичког облика датива (први), и од облика акузатива (други). Бошковић нам, супротно томе даје уверљиве доказе да су оба облика словенског инфинитива по пореклу своје некадашњи именички облик номинатива, (премда то ми који се претежно синтаксом бавимо тешко можемо довести у склад са допунском функцијом инфинитива у језику.)

У одговору на питање: *Колико се њ изговарало у Немањиној повељи Хиландару?* (објављеном у Прилозима за књижевност, језик . . . XXXIII) Бошковић даје драгоцен прилог историји нашег књижевног језика у најранијим споменицима доказујући, на примерима наравно, да се у овој повељи иза *к*, *г* и *х* — врло често чува и да она, према томе, не иде у оне споменике свога времена у којима се место њега иза тих гласова редовно јавља *и*. Даље утврђује да се *ѣ* иза лабијалних сугласника у њему редовно чува, а иза осталих се или чува или замењује вокалом *и*. Што је најважније, из овога се Бошковићева рада долази до поузданог закључка да су и сувише произвољна устаљена тврђења како српску редакцију језика наше средњовековне књижевности нарочито у првим вековима њеног по-

стојања карактерише само измена неколика старословенска гласа које српски народни језик није познавао. Бошковић, у овој својој расправи говори и о народним речима и народним облицима речи у Немањиној повељи. И не само што говори, већ даје и више примера за њих. А из тога се одвећ јасно види да је српска редакција језика и најранијих књижевних споменика имала знатно више народних елемената, и да је не карактеришу само прилагођавање неколиких вокала домаћем изговору.

И, да више не говоримо о другим Бошковићевим радовима ове врсте, који су и по интерпретацијама факата и по научној вредности и по ономе што за науку којом се Бошковић бавио значе истога ранга, — даћемо најзад анализу и оцену Бошковићева уџбеника упоредне граматике словенских језика, који је он израдио за студенте универзитета и назвао га скромним именом *основā* тога предмета.

Основи упоредне граматике словенских језика. I део Фонетика (Београд 1968) проф. Р. Бошковића — систематски су и зналачки преглед педантно обрађених гласова и гласовних група прасловенског језика и њихових рефлекса у појединим групама словенских језика, и у сваком од тих језика посебно. Методски је у овој књизи све беспрекорно, управо изврсно компоновано а врло концизно изложено. Њезино језгро чини прасловенски језик, који је јасно и сигурно осветљен и с индоевропскога и са словенскога гледишта. С првога, наравно у мањем обиму — онолико колико је то потребно за разумевање прасловенског гласовног система у целини и у појединостима; а с другог, словенскога гледишта знатно више, и управо онолико колико је потребно за разумевање издвајања појединих словенских језика из општесловенске заједнице и за формирање засебних тих језика. Другим речима, Бошковићеве *Основи* садрже: и елементе упоредне граматике индоевропских језика, као споредан, и прасловенски језик — као главни свој део. С друге стране, они представљају поуздан и довољно широк увод у историју гласова свакога словенског језика понаособ.

Ова Бошковићева књига је — мислимо пре свега главни њен, прасловенски део — значајан прилог једној области науке о словенским језицима, доста тамне и нарочито тешке због тога, а врло важне славистичке дисциплине. Она је у свима њеним одељцима, пуна духовитих и оригиналних идеја, кондензоване садржине за разраду у засебне расправе (у партију о словенским језичким заједницама, рецимо, партију о претполугласничкој фази развитка полугласника, партију о формирању прасловенских назала и о критици најновијих учења о овим гласовима, партију о развтку палатализованих сугласника у словенским језицима итд.).

Уопште узев, у овој се књизи огледа ретко складан и успео спој широке ерудиције и самосталних, оригиналних погледа ауторових. Материјал је у њој проверен и поуздан, а примери су узимани из најбољих и најсавременијих речника, из познатих студија и других сигурних дела.

За разлику од већине упоредних граматика словенских језика, које дају преглед и карактеристику гласова само „главних“ словенских језика: руског, пољског, чешког, старословенског, српскохрватског, словеначког и бугарског, у Бошковићевим Основама подједнако су и равноправно обрађени сви словенски језици, а то значи, поред наведених још и: украјински и белоруски језик, па словачки и македонски, и оба лужичка језика.

Познато нам је да је наскоро иза I-ог у последњим припремама за штампу већ био и II део Бошковићевих Основа — *Морфологија*. А и овај је део — то нам је такође било познато — имао све одлике I-ог дела. И већ смо се надали да ћемо за коју годину имати цео један уџбеник који ће студенте славистике брзо и лако уводити у проблеме упоредне граматике словенских језика и давати им увек одређен и јасан поглед на целу ову дисциплину, да ће то дело штавише знатно обогатити нашу славистичку науку и бити врло поуздан приручник за све оне који се буду бавили науком о словенским језицима.

С годинама је, међутим, тешка болест нашега драгога колегу Радосава Бошковића и сасвим одвојила од књиге и школе, од његових студената код којих је с разлогом био један од најомиљенијих професора, од свих његових колега и бројних пријатеља, од драгог му Београда да подалеко од њега проведе више година међу болничким зидовима у сталној чежњи, али не и нади да се опет врати књизи и науци.

Нека је хвала Радосаву Бошковићу на ономе што је за њих учинио. И нека му је вечна слава.

Михаило Стевановић